

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Brand i hyreshus med adress X-gatan i X-stad.

OBJEKTET

Hyreshuset är utfört i tre våningar med källare (BR 1-byggnad). Totalt finns 21 lägenheter i huset varav 12 betjänas av det trapphus som rökfylldes vid branden. Huset är enligt uppgift uppfört i början av 1990-talet och har en stomme av armerad betong. Dörrar in till lägenheterna är i brandklass B30 och är försedda med tätningslister. Källardörrar är i förmodad brandklass A60 (C), (märkning saknas). I källaren i anslutning finns ett antal lägenhetsförråd och en elcentral i eget rum (dock ej brandtekniskt avskilt). Ventilationen i aktuell källare består av självdragstyp (skruvventiler). Trapphuset är försett med en ca 0.8 m² stor rökventilator som kan öppnas med vajer innanför entrédörren till trapphuset.

Möjlighet till brandventilation av källare i enlighet med BBR 5:921 (med fönster, fläktar eller separata luckor), saknas i huset. Enda vägen att rökventilera källaren är via trapphuset. Ågaren till fastigheten (fastighetsbolaget X), har inte satt upp brandvarnare i fastigheten med hänvisning till (citat från tidningen X den xx-xx-xx): "Vi har inte satt upp in brandvarnare utan menar att det är upp till hyresgästerna. Det finns ingen lag på att brandvarnare skall finnas"

HÄNDELSEN

En hyresgäst hade strax efter 17-tiden varit nere i källaren och gjort något ärende där. Därefter går han och gör ett inköp i en affär och kommer tillbaka ca 17.40 och ser då att trapphuset är rökfyllt. Räddningstjänsten larmas 17.43 och anländer ca 17.50. Trapphuset är då helt rökfyllt och personer som har försökt utrymma via detta har fått ge upp och får nu räddas via räddningstjänstens stegar. Boende i lägenheterna uppger att rök trängde in via spisuttag och elcentraler. Totalt fick 15 personer i lägenheterna foras till sjukhus med rökskador varav två fick stanna kvar för vård. Dessas skador bedöms dock som mindre allvarliga. Räddningstjänsten uppmärksammar inte att rökluckan i trapphuset kan öppnas nerifrån varför denna öppnas från plan 3 via ihopkopplade skarvstegar i schaktet upp till rökluckan. Enligt rökdykare bedömdes temperaturen utanför dörren mellan källarförråden och trapphuset till ca 80-90 grader, när räddningstjänsten anlände till platsen. Uppskattningsvis tog det ca 1 timma innan effektiv släckning kom till stånd och 3 timmar tills branden var helt släckt. Sammanlagt arbetar ca 40 brandmän med att släcka branden. Besvärande omständigheter var att möjligheter till effektiv brandgasevakuering från källaren saknades och att rökdykarna därför hade en svår uppgift att lokalisera och bemästra branden.

UNDERSÖKNINGEN

Undersökning gjordes tillsammans med NN och XX från polisens tekniska rotel samt Kjell-Åke Svensson (SRV-brandutredare).

Branden kan konstateras vara koncentrerad de inre källarförråden i hyreshuset. Polismyndigheten misstänker att branden är anlagd. Förundersökning pågår varför undersökningen av primärbrandområdet inte redovisas vidare i detta protokoll. Kraftiga rökskador finns i trapphuset samt till viss del i tvättstuga som finns i angränsande trapphus källarlokal.

Vissa rökskador finns i lägenheterna. Dessa har dels uppkommit via från källaren uppläckande brandgaser, samt i vissa fall även då dörrar tillfälligt öppnats mot trapphuset. Vid kontroll av dörrstängare och fallkolv på dörr mellan kan det konstateras att dörrstängaren vid släpp från 90 grader öppen dörr stängs men att fallkolven inte går in i karmen. Släpps dörren från ca 30 cm håll, blir dörren hängande mot fallkolven. På grund av rök och värmeutveckling i trapphuset bedöms som troligt att dörren inte varit helt stängd (spärrad) vid

brandförloppets början (innan räddningstjänsten kom till platsen).

SPRIDNINGSRISK

Miljön i trapphuset har utfört en fara för människors liv och hälsa om man vistats länge där utan andningsskydd. Utan insats från räddningstjänsten hade även miljön i lägenheterna ha kunnat bli livshotande (giftiga gaser). Risken för att branden i sig skulle sprida sig bedöms dock som begränsad.

SLUTSATSER

Brand har uppstått i källaren vilket har slagit ut den ena utrymningsvägen från lägenheterna i det trapphus som denna gränsar till. Vissa byggnadstekniska brister har gjort att detta gått fortare och fått större konsekvenser än det hade behövt göra. Hade branden fått fortgå (om branden inträffat på natten), så hade avsaknaden av brandvarnare i värsta fall kunnat leda till dödsfall.

ERFARENHETER/FÖRSLAG

Fastighetsägaren bör överväga att vidtaga följande byggnadstekniska åtgärder:

- Åtgärda källarutrymmen så att rökgas-evakuering är möjlig (luckor, fönster eller fläkt).
- Gå igenom fastighetens genomföringar i brandcellsgränser för att säkerställa att de uppfyller brandklass EI60.
- Gå igenom brandavskiljande dörrpartier för att se att om dess stänger och fallkolvens automatiska tillhållning fungerar som den ska. Låskolvar bör bytas ut mot fallkolvstyp för att minska risken att källare står olåsta.
- På eget initiativ tillse att samtliga lägenhetsinnehavare har tillgång till minst en fungerande brandvarnare per bostad.

Räddningstjänsten bör överväga följande åtgärder:

- Göra orienteringsövningar avseende möjligheter till rökventilation i källare och trapphus i hyreshus i kommunen.
- Om ägaren självmant inte installerar brandvarnare i lägenheterna, förelägga honom/henne denna åtgärd. Detta under förutsättning att avtal mellan ägare och innehavare inte finns som reglerar ansvarförhållandet på något annat sätt.